

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ КАБІНЕТ ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ ОСВІТИ
У ЖИТОМИРСЬКІЙ ОБЛАСТІ

10014 м. Житомир, вул. Небесної Сотні, 11, тел. (0412)55-01-15, E-mail: nmkptozhytomyr@ukr.net,
ЄДРПОУ 26556261

20.01.2023 № 16
на № _____ від _____

Керівникам закладів П(ПТ)О області

**Про реалізацію обласного проєкту
«Інноваційна діяльність викладача
суспільних дисциплін – складова
професійної підготовки кваліфіко-
ваного фахівця»**

Відповідно до наказу Департаменту освіти і науки облдержадміністрації від 05.01.2022 р. №2 в області було започатковано проєкт «Інноваційна діяльність викладача суспільних дисциплін – складова професійної підготовки кваліфікованого фахівця».

Реалізація проєкту відбувалася впродовж року, згідно з планом заходів, що передбачав ознайомлення з діяльністю педагогічних працівників щодо удосконалення вивчення суспільствознавчих дисциплін, виявлення цікавих методичних новинок в організації освітнього процесу, удосконалення навичок володіння інтернет-ресурсами, урізноманітнення використання цифрових інструментів під час навчання, підвищення мотивації здобувачів до оволодіння новими знаннями та їх застосування у життєвих ситуаціях.

З метою розширення уявлення здобувачів про інформаційні ресурси, поглиблення історичної ерудованості, викладачами проводились різні комплексні форми освітньої взаємодії, спрямовані на розвиток громадянської самосвідомості, мотивації до глибшого осмислення державно-правових явищ, розуміння світової історії та історії України, інформаційно-роз'яснювальна робота щодо важливості вивчення дисциплін освітньої галузі «Суспільствознавство», набуття суспільствознавчої компетентності та її ролі у життєвому контексті.

Особистісному зростанню та професійному самовдосконаленню педагогів сприяла презентація методичних здобутків на сайтах Національної освітньої платформи «Всеосвіта», освітнього проєкту «На Урок», сайтах ЗП(ПТ)О та НМК ПТО, що відбувалась в міру можливостей, зважаючи на воєнний стан і особливі умови роботи закладів.

Забезпечено участь здобувачів у XXI Всеукраїнському конкурсі учнівської творчості в номінації «Історія України і державотворення». В ході організації та проведення конкурсу активізувалась виховна та патріотична робота серед здобувачів, виявлено талановиту молодь, відзначено творчу працю викладачів.

Кращими на обласному рівні визнані роботи здобувачів, наставниками яких були Ольга Галич, Микола Ярмолюк (ЦПТО м.Житомира), Юлія Осипчук (ДНЗ «ОПЛ»), Олена Черниш (ДНЗ «ЦСО м.Житомира), Ріта Сікалюк (ЛПЛ), Галина Ружанцева (ДНЗ «БВПУ»).

Впродовж року значно поповнився ресурсно-методичний набір інформаційних матеріалів, що дало можливість удосконалити викладання предметів суспільно-історичного спрямування в дистанційному форматі.

Задля цього у березні – листопаді 2022 року проведено методичний діалог «Педагогічні інновації: нові рішення актуальної проблеми, якісних результатів», семінари-практикуми «Цифрові інструменти сучасного викладача як засіб активізації пізнавальної

діяльності здобувачів освіти на уроці історії», «Інтеграція змістової, діяльнісної, ціннісної складових в організації позаурочної роботи».

Змістовними інформаційними матеріалами збагатили свої персональні сайти та блоги викладачі Микола Ярмолюк (ЦПТО м.Житомира), Галина Ружанцева (ДНЗ «БВПУ»), Юлія Ярмолюк (ДНЗ «ЦСО м.Житомира).

Ряд методичних розробок уроків та позаурочних заходів підготували Світлана Музика (ДНЗ «НВВПУ»), Лариса Павлова (ДНЗ «БПБЛ»), Олена Комісарчук (ЖППЛ), Ріта Сікалюк (ЛПЛ), Тетяна Тепенчак (КПАЛ), Руслан Самченко (ТВСВ м.Радомишль ГВПУНТ), Олена Черниш (ДНЗ «ЦСО м.Житомира).

Проведені заняття, пронизані національною ідеєю, сприяли вихованню глибокого патріотизму, почуття поваги та щирої вдячності всім тим, хто не вагаючись, став на захист незалежності й свободи України.

В рамках Проекту 8 червня 2022 року на базі НМК ПТО відбувся семінар-практикум у формі нетворкінгу за темою: «Кращі практики та інновації організації вивчення загальноосвітніх предметів у закладах професійної (професійно-технічної) освіти області».

Про шляхи підвищення ефективності медіакомпетентності здобувача освіти на уроках суспільних дисциплін розповіла Ірина Коротка-Савицька, викладачка предметів «Історія України», «Громадянська освіта» Житомирського професійного політехнічного ліцею. В ході виступу були продемонстровані методи організації роботи щодо аналізу візуальних медіапродуктів, виконання нетрадиційних творчих завдань, створення інтернет – мемів на історичні теми, вироблення уміння здобувачів відрізнити фейк від правди, стаття «Шляхи підвищення ефективності медіакомпетентностей здобувачів освіти на уроках суспільних дисциплін» надрукована у Віснику ПТО (червень 2022 р.).

За період реалізації Проекту урізноманітнено використання цифрових інструментів під час дистанційного навчання, платформ для проведення відеоконференцій з актуальних питань підвищення рівня історичної освіти здобувачів, про що свідчать матеріали заочної науково-методичної інтернет-конференції «Роль інформаційно-комунікаційних технологій у формуванні історичних знань та умінь здобувачів освіти» (листопад 2022р.), навчального семінару «Цифрові інструменти сучасного викладача як засіб активізації пізнавальної діяльності здобувачів освіти на уроці історії» (квітень 2022р.).

Доцільність застосування цифрових інструментів під час навчання історії підкреслено в матеріалах форуму-презентації педагогічних здобутків викладачів, які атестувались у 2022 році атестаційною комісією III рівня: Світлана Коваленко (ДНЗ «МПЛ»), Андрій Шевчук (ДНЗ «ЦСО м.Житомира»), (квітень 2022р.).

Результати моніторингу, здійсненого впродовж року під час проведення онлайн заходів, підтвердили використання викладачами суспільних дисциплін закладів професійної (професійно-технічної) освіти цифрових ресурсів та сервісів: Google Classroom; Google Meet; Google Form; Plickers; MS Office PowerPoint; WordArt; Kahoot; Padlet; Jamboard; FreeMind, видів інформаційних ресурсів (тексти, графіка, мультимедіа), які можна завантажити на локальний комп'ютер, віртуальні чи хмарні сховища для використання в освітніх цілях.

Важливого значення набули питання використання ефективних засобів підготовки здобувачів до ЗНО (НМТ) в умовах воєнного стану.

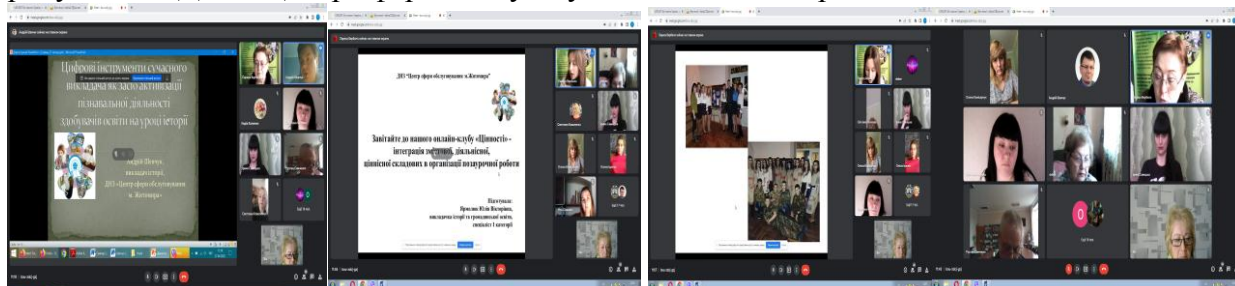
На допомогу викладачам сформовано «Інформаційний інтернет-путівник» з добіркою корисних інтернет-посилань на освітні портали, друковані видання, універсальні енциклопедії, довідники, бібліотеки в Інтернеті, спеціалізовані історичні ресурси, методичні сайти, художні та документальні фільми про Голодомор, відео, події, музеї світу, віртуальні екскурсії, матеріали цифрової та медіаграмотності, Інтернет - ресурси для самостійного навчання та підготовки до ЗНО (Вісник ПТО, січень 2022 р.).

Посилання на доступ до професійної інформації, ресурси для викладачів та здобувачів, рекомендації щодо їх використання містить інструктивно-методичний лист «Щодо використання інформаційних ресурсів при вивченні історії» (Вісник ПТО, листопад 2022 р.).

Основу суспільствознавчих знань здобувачів освіти складають факти, що дозволяють розкрити істотні зв'язки і відносини між ними: наступність, причинно-наслідкові зв'язки, їхнє осмислення в історичному процесі.

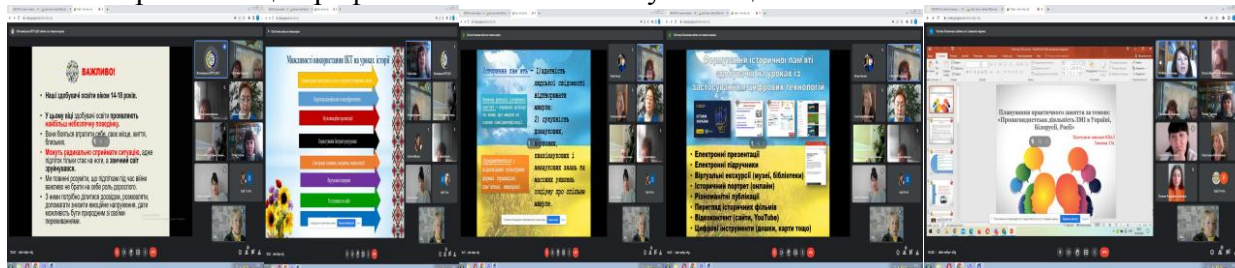
Сформувати таку систему знань на сучасному етапі здатен викладач, який має високий рівень професійної кваліфікації та компетентності, уміння організувати навчання як процес пізнання, забезпечити підтримку осмисленого сприйняття історичних фактів, подій, явищ, формування здатності майбутніх фахівців самостійно здобувати, аналізувати та застосовувати на практиці отриману інформацію.

Саме на це спрямовувались заходи Проекту, зокрема, засідання методичної секції за темою: «Упровадження елементів інноваційних освітніх технологій з метою підвищення якості історичної освіти, професійного зростання педагогів», яка відбулася 27 квітня 2022 року на базі ДНЗ «Центр сфери обслуговування м. Житомира».

Під час заходу були висвітлені проблеми сучасного підходу до вивчення історії України в закладах професійної (професійно-технічної) освіти, формування історичних знань, змін та оновлення змісту історичної освіти. Озвучені напрацювання з проблем викладання предметів суспільного циклу в умовах воєнного стану, зокрема скетчноутінгу як нового способу запам'ятовування (Олена Черниш, ДНЗ «ЦСО м. Житомира»). Продемонстровано інтеграцію змістової, діяльничної, ціннісної складових в організації позаурочної роботи, можливості позаурочної виховної роботи в дистанційному режимі в період особливого правового режиму на прикладі діяльності членів онлайн-клубу «Цінності» (Юлія Ярмолюк, ДНЗ «ЦСО м. Житомира»). В контексті даної проблеми принципово важливим стало започаткування під час спілкування віртуального історико-патріотичного мосту «Єдність – то сила».

Проблеми діяльничного компоненту як засобу підвищення ефективності навчання, спрямованості здобувачів на творчу діяльність, успішне оволодіння суспільним досвідом розглядалися 19 жовтня 2022 року в рамках практичного семінару на базі ДНЗ «Житомирське вище професійне технологічне училище».

У процесі семінару було сфокусовано увагу викладачів на оновлений зміст навчальних програм предметів «Історія України», «Всесвітня історія» (Олена Комісарчук, керівник методичної секції), проблему педагогічного дискурсу як засобу мотивації освітньої діяльності, що відбувається в межах освітнього соціального простору і є основою формування світогляду здобувача (Таліна Ковальчук, НМК ПТО), психологічні аспекти роботи педагога в умовах воєнного стану, корисні інструкції, шаблони та практики навчання й взаємодії під час війни (Світлана Пліс, ДНЗ «ЖВПТУ»), особливості формування історичної пам'яті молоді на уроках суспільних дисциплін засобами цифрових технологій (Світлана Гасанова, ДНЗ «ЖВПТУ»).

Заступник директора з навчальної роботи, викладачка історії зазначеного закладу Юлія Гнатюк запропонувала конкретні, випробувані нею на заняттях, інструменти та ресурси дистанційного навчання: онлайн дошка, електронна дошка, VORD ART (хмара

слів), генератор QR-коду, тести платформ «На урок» та «Всеосвіта», онлайн-тести за допомогою Гугл-форм, карти і картосхеми, відео, фотодокументи тощо.

Вимоги до побудови та проведення, перелік орієнтовних запитань, рекомендованих інформаційних джерел для підготовки викладача до практичного заняття з історії, наприкладі власної методичної розробки «Планування практичного заняття за темою: «Пропагандистська діяльність ЗМІ в Україні, Білорусії, Росії», окреслила Тетяна Тепенчак (КПАЛ). Методична розробка з однойменною назвою надрукована у Віснику ПТО (грудень, 2022р.).

Проведений захід дистанційно об'єднав викладачів суспільних дисциплін, розглянуті питання були спрямовані на усвідомлення педагогами важливості набуття практичних умінь застосування інноваційних методів учіння, освітнього потенціалу сучасних засобів для формування суспільствознавчих компетентностей здобувачів, орієнтування здобувачів освіти на результативну діяльність, розуміння зв'язку між минулим і сучасністю.

З метою упровадження в освітній процес інноваційних методів навчання, сучасних практично-орієнтованих засад, підвищення якості навчально-методичного забезпечення та створення умов для сучасного рівня вивчення суспільствознавчих дисциплін у травні-червні 2022 року, в рамках реалізації заходів Проєкту, було проведено конкурс на кращий дистанційний курс з предмета «Історія України» (наказ Департаменту освіти і науки ОДА від 27.04.2022р. №61).

На Конкурс подано 13 дистанційних курсів з предмета «Історія України» з 11 закладів професійної (професійно-технічної) освіти. Метою всіх відеоматеріалів було виявлення ефективних засобів підвищення мотивації здобувача освіти, застосування сучасних технологій при вивченні історії дистанційно, створення умов для поглиблення інноваційної діяльності викладача суспільних дисциплін як складової професійної підготовки кваліфікованого фахівця.

За результатами Конкурсу (наказ Департаменту освіти і науки ОДА від 27.06.2022р. №86) перше місце виборола Сікалюк Р.В., (Любарський професійний ліцей); друге місце - Ружанцева Г.С., (ДНЗ «Бердичівське вище професійне училище», Павлова Л.В., (Бердичівський професійний будівельний ліцей), Черниш О.Ф., (ДНЗ «Центр сфери обслуговування м. Житомира»); третє місце - Коротка-Савицькуа І.І., (Житомирський професійний політехнічний ліцей), Музика С.Ю., (ДНЗ «Новоград-Волинське вище професійне училище»), Коваленко С.В.,(ДНЗ «Малинський професійний ліцей»).

За активну участь у Конкурсі відзначено викладачів: Галюк М.Ю. (Коростишівський професійний аграрний ліцей), Григорчука І.О. (Баранівський професійний ліцей), Домославську Н.В. (Овруцький професійний ліцей), Поліщук Н.К., Редчиця С.П., Гончаренко А.А. (Головинське вище професійне училище нерудних технологій), Самченка Р.М. (ТВСВ м.Радомишль Головинського вищого професійного училища нерудних технологій), Іщенко О.А. (ТВСВ смт. Пулини Головинського вищого професійного училища нерудних технологій).

Організацію та проведення Конкурсу проаналізовано на засіданнях фахової обласної методичної секції, педагогічних рад та фахових методичних комісій, висвітлено на вебсайті НМК ПТО.

Виконання основних завдань і заходів Проєкту сприяло осучасненню навчально-методичного забезпечення предметів «Історія України», «Всесвітня історія», «Громадянська освіта», формуванню у здобувачів розуміння необхідності суспільствознавчих знань у життєвому контексті, здатності грамотно і чітко формулювати думки, робити вірні логічні висновки, уміння узагальнювати, знаходити закономірності, розуміння зв'язку між минулим і сучасністю, підвищенню мотивації вивчення суспільствознавчих дисциплін, їх застосування в професії, удосконаленню навичок володіння інтернет-ресурсами при вивченні курсів історії освітньої галузі «Суспільствознавство».

Директор
ВАСИЛЬЧУК

Валентина